

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 25 d. Nr. 21RE-153

(AG-16/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Asmuo X skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Asmuo X dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja Asmuo X skundu prašo Komisijos panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Administraciją per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde nurodo, kad Administracijos pranešimą „Dėl teisės į būsto šildymo karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos“ Nr. duomenys neskelbtini (toliau – Pranešimas), kuris suformuotas vadovaujantis Sprendimu Nr. duomenys neskelbtini, pareiškėja gavo 2024 m. gruodžio 5 d., tačiau Sprendimas pareiškėjai nebuvo pateiktas. Pareiškėja kreipėsi į Administraciją 2024 m. spalio 1 d., pateikė prašymą būsto šildymo išlaidų kompensacijai gauti; 2024 m. gruodžio 5 d. gavo Pranešimą, kad neturi teisės į būsto šildymo kompensaciją bei duomenys neskelbtini išvadą „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ Nr. duomenys neskelbtini, kurioje nurodoma, jog pareiškėja turi teisę gauti piniginę socialinę paramą. Prašymą nagrinėjusi Administracijos darbuotoja telefonu paaiškino, kad galutinis sprendimas nurodytas Pranešime, t. y. kad pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo kompensaciją. Pareiškėja su tokiu sprendimu nesutinka. Sprendimas grindžiamas Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu, kuriuo įtvirtinta, kad savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti piniginės socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą. Pareiškėjai paprašius, kad Administracijos atstovė raštu paaiškintų, kokių savivaldybės Tarybos patvirtintu tvarkos aprašu vadovautasi bei kokių konkrečių nustatytų aplinkybių pagrindu priimtas sprendimas neteikti būsto šildymo išlaidų kompensacijos, atsakymas nebuvo gautas.

Kompensacija neskirta, nes piniginių lėšų dydis viršijo piniginių lėšų normatyvą. Administracijos interneto puslapyje patalpintoje 2024 m. turto vertinimo atmintinėje gyventojams (toliau – Atmintinė) nurodoma, kad bendra turimo turto vertė turi būti lyginama su bendru turto vertės normatyvu. Pareiškėjos bendra turimo turto vertė (116,1 tūkst. Eur) yra apytiksliai du kartus mažesnė nei bendras turto vertės normatyvas (219,7 tūkst. Eur), todėl būsto šildymo išlaidų kompensacija turėtų būti skirta. Vadovaujantis nuostata, kad bendra turimo turto vertė turi būti lyginama su bendra normatyvine turto verte, nėra pagrindo išskirti vieną turto rūšį – pinigines lėšas, nors kitų turto rūšių normatyvai nėra pasiekti arba tam tikrų turto rūšių neturima. Administracijos Atmintinėje teikiamos

informacijos neatitiktis Administracijos priimamiems sprendimams bei vienas kitam prieštaraujantys teiginiai dėl teisės į kompensaciją Pranešime ir išvadoje yra klaidinantys. Taip pat Administracija nepateikė paaiškinimo, kokios Įstatyme minimos nustatytos aplinkybės turėjo įtakos sprendimui. Pareiškėja atkreipė dėmesį į tai, kad bute, kurio šildymo kompensacijos buvo prašyta, abu gyvenantys asmenys (pareiškėja ir jos vyras) yra pensininkai, vyrui nustatytas aukštas specialiųjų poreikių lygis.

Atsakovė prašo Komisijos pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad piniginės socialinės paramos skyrimo sąlygas reglamentuoja Įstatymas ir Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 5 d. sprendimu Nr. 1-1599 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Įstatymo tikslas nustatyti valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas, finansavimo šaltinius suaugusiems šeimos nariams ir vieniems gyvenantiems asmenims, kurie yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, atsižvelgiant į jų turimą ir pajamas. Viena iš socialinės paramos rūšių yra būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos) (5 straipsnio 2 punktą). Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus 1, 2, 3 punktuose nurodytus reikalavimus. Įstatymo 7 straipsnis 2023 m. rugsėjo 12 d. įstatymu Nr. XIV-2153 buvo pakeistas, papildant nauju punktu, kuris Įstatyme įrašytas kaip 7 straipsnio 1 punktą. Pastarasis taikytinas prašymams-paraiškoms, pateikiamiems nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. ir vėliau. Taigi, kaip matyti, šiuo teisiniu reglamentavimu asmenims, besikreipiantiems dėl kompensacijų, įtvirtintas papildomas reikalavimas, siejamas su turto vertės normatyvu. Įstatymo IV skirsnis skirtas turto vertės normatyvo piniginei socialinei paramai gauti nustatymui. Atitinkamai Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, be kita ko, skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: 1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; 2) privalomos registruoti transporto priemonės; <...> 4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių; 8) piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą; <...>. Turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje (Įstatymo 16 straipsnio 6 dalis). Šis teisinis reglamentavimas lemia, kad asmens turimas turtas ir pajamos yra tos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurių pobūdis bei lygis šiems asmenims sukuria prielaidas atsirasti teisei į piniginę socialinę paramą. Vadovaujantis Įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, socialinės paramos, socialinių pašalpų ir kompensacijų skyrimo iš savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija. Tvarkos aprašo 36 punkte savivaldybės taryba nustatė, jeigu bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą ir siekia daugiau kaip 60 valstybės remiamų pajamų dydį, piniginei socialinei paramai vienam gyvenančiam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims neteikiama 6 mėnesius, išskyrus atvejus, kai piniginės lėšos yra gautos jas paveldėjus per 12 mėnesių iki duomenų apie turimą turimą, teikiamų su prašymu-paraiška, pateikimo termino arba, kai laikinai priverstinai apribojamos teisės į asmens turimą, jį areštuojant.

Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte yra nustatyta savivaldybių administracijų teisė savivaldybės tarybos nustatyta tvarka neteikti piniginės socialinės paramos, jei asmenų turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą normatyvą (šis normatyvas 2 bendrai gyvenantiems asmenims apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių (toliau -VRP) (1 VRP iki 2025-01-01 – 176,00 Eur) pirmam asmeniui, 10 VRP – antram asmeniui (viso 25 VRP – 4 400,00 Eur)).

Pareiškėja pagal Tvarkos aprašo 10.4 papunktį duomenys neskelbtini telefoninio ryšio priemonėmis (autovedlio pagalba) pateikė prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. duomenys neskelbtini (toliau – prašymas-paraiška), prašydama skirti būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. Atsižvelgiant į tai, kad teikiant prašymą-paraišką nebuvo pateikti visi reikiami piniginei socialinei paramai gauti dokumentai, vadovaudamasis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punktu, Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini pranešimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl papildomų dokumentų pateikimo“ pranešė pareiškėjai apie iki 2024 m. gruodžio 4 d. trūkstamų dokumentų pateikimą, tarp kurių ir duomenų apie turimą turtą ir Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6-11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę, t. y. užpildytą prašymo-paraiškos SP-4 formos 3, 4 ir 5 priedus. Iš pareiškėjos papildomai užpildyto ir pateikto prašymo-paraiškos 5 priedo (finansinis turtas) buvo nustatyta, kad pareiškėjos turimų piniginių lėšų sumą sudaro 14 200,00 Eur, kuri viršijo aukščiau minėtą 60 VRP (10 560,00 Eur) dydį, todėl pareiškėjos 2024 m. spalio 1 d. prašymas-paraiška, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu, nebuvo tenkintas. Pagal Įstatymo 20 straipsnio 4 dalį, duomenys apie 14 straipsnyje nurodytą turtą, jeigu nėra pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Kadangi pareiškėjos ir bendrai gyvenančių asmenų turimų piniginių lėšų dydis viršijo Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą, Administracijos Socialinių išmokų skyrius, vadovaudamasis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu, duomenys neskelbtini priėmė sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, kuriuo nenustatė pareiškėjai teisės į kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punktą piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų <...>, laikytinos turto. Apie priimtą Sprendimą pareiškėja buvo informuota Socialinių išmokų skyriaus duomenys neskelbtini pranešimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, kuriame yra nurodytos teisės į kompensacijas nenustatymo priežastys, pagrindas ir priimto sprendimo apskundimo tvarka.

Į pareiškėjos elektroniniu laišku pateiktą paklausimą jai buvo atsakyta Socialinių išmokų skyriaus darbuotojai susisiekius su pareiškėja telefonu, o į 2024 m. gruodžio 11 d. pareiškėjos paklausimą buvo atsakyta duomenys neskelbtini Administracijos Socialinių išmokų skyriaus raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl priimto sprendimo“, kuriame buvo išsamiai paaiškinta apie priimto sprendimo pagrindus ir motyvus.

Vadovaujantis Įstatymo 20 straipsnio 5 dalimi turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis. Asmenų, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos skyrimo, nuosavybės teise turimo turto vertė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. A1-369/1K-174 patvirtinta „Nepasiturinčios šeimos ir vieno gyvenančio asmens, kurie kreipėsi dėl piniginės socialinės, turto vertės nustatymo metodika“ (toliau – Metodika). Metodikos 3 ir 4 punktuose nustatyta, kad siekiant nustatyti asmens, kuris kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos teisę į piniginę socialinę paramą, piniginę socialinę paramą teikianti institucija ar įstaiga pareiškėjos pateiktame prašyme-paraiškoje nurodytus duomenis apie administracinės, maitinimo, paslaugų, prekybos, viešbučių, poilsio, gydymo, kultūros, mokslo ir sporto, gyvenamosios, sodų, garažų (automobilių garažų, atvirų ar uždarytų požeminių, antžeminių automobilių saugyklų, elingų) paskirties ir pagalbinių ūkio (namų ūkio pastatų, esančių privačiame namų valdos žemės sklype, ūkininko sodybos žemės ūkio paskirties žemės sklype, sodo sklype ir skirtų ten gyvenančių žmonių būtiniausioms nuolatinėms reikmėms) statinius, žemės sklypus palygina su valstybės įmonėje Registrų centre (toliau – Registrų centras) esamais duomenimis apie pareiškėjos nekilnojamąjį turtą ir šio turto vidutinę rinkos vertę. Registrų centre esamus duomenis piniginę socialinę paramą teikiančios institucijos ar įstaigos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, nagrinėjantis prašymą-paraišką, atspausdina ir patvirtina savo parašu, o kito Metodikos 3 punkte nenurodyto įregistruoto nekilnojamojo turto vertė nustatoma pagal Registrų

centro išduotame nekilnojamojo turto registro išrašė nurodytą aktualią vidutinę rinkos vertę, o neįregistruoto nekilnojamojo turto, nurodyto Metodikos 3 punkte, vertė nustatoma pagal Registrų centro išduotą pažymą apie nekilnojamojo turto vidutinę rinkos vertę. Iš Registrų centro duomenų pagrindu sudarytos duomenys neskelbtini išvados Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į pinigine socialinę paramą“ matyti, kad pareiškėjos turimo turto bendra vertė yra 116 124,16 Eur, kai tuo tarpu jai leistino bendro turto vertės normatyvas yra 219 672,00 Eur, tačiau ši aplinkybė lemiamos reikšmės neturi Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto ir Tvarkos aprašo 36 punkto taikymui. Tiek Sprendime tiek Socialinių išmokų skyriaus 2025 m. sausio 6 d. rašte aiškiai išdėstyta pozicija ir pateikti visi argumentai, nulėmę tokio sprendimo priėmimą. Pareiškėja skunde nenurodo, kodėl skundžiamas Sprendimas yra netinkamas ir kokiems teisės aktams jis prieštarauja. Skundžiamas Sprendimas yra ne tik pagrįstas, tačiau ir motyvuotas.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Asmuo X atsiliepime paaiškino, kad su skundo argumentais visiškai sutinka, skunde nurodytą prašymą palaiko, papildomų pastebėjimų neturi.

Skundas atmestinas

Pareiškėja duomenys neskelbtini pateikė Administracijai prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. duomenys neskelbtini. Prašė skirti būsto šildymo, karšto vandens ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją už laikotarpį nuo 2024 m. spalio mėn. iki 2025 m. balandžio mėn.

Pareiškėja Administracijos Socialinių išmokų skyriaus Išmokų skyrimo poskyrio informaciniu lapeliu, kuris įteikiamas užregistravus prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, informavo pareiškėją, jog nepateikti piniginei socialinei paramai gauti reikalingi dokumentai.

Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini pranešimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl papildomų dokumentų pateikimo“ informavo pareiškėją, jog, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 12 punktu, iki 2024 m. gruodžio 4 d. būtina pateikti duomenis apie turimą turtą ir Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6-11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę, t. y. užpildyti SP-4 formos prašymo-paraiškos 3, 4 ir 5 priedus.

Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini išvadoje Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į pinigine socialinę paramą“ (toliau – ir Išvada) nurodė, kad, įvertinus prašymo-paraiškos prieduose pateiktus duomenis, pareiškėja ir jos šeima (arba bendrai gyvenantys asmenys) turi teisę gauti pinigine socialinę paramą, nes jų deklaruoto turto vertė neviršija nustatyto turto vertės normatyvo.

Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“, vadovaudamasis Įstatymu ir Tvarkos aprašu, įvertinęs pareiškėjos prašyme-paraiškoje pateiktą ir iš valstybės ar žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų gautą informaciją, nustatė, kad teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą neturi bendrai gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų grupės (vienas gyvenantis asmuo): Asmuo X ir Asmuo X. Prašymas skirti kompensacijas nepatenkintas, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu (turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą).

Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini pranešimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ informavo pareiškėją, jog Sprendimu nustatyta, kad pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d., vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktu.

Pareiškėja 2024 m. gruodžio 11 d. elektroniniu laišku kreipėsi į Administracijos Socialinių išmokų skyriaus Išmokų skyrimo poskyrio vyriausiąją specialistę ir Administracijos direktorių, prašė raštu atsakyti į klausimus: 1) koks Vilniaus miesto savivaldybės Tarybos patvirtintas tvarkos aprašas minimas Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte ir kokių nustatytų aplinkybių pagrindu buvo priimtas Sprendimas; 2) paaiškinti, kodėl Sprendimas priimtas pažeidžiant nuostatą, kad bendra turto vertė turi

būti lyginama su bendra normatyvine verte.

Administracijos Socialinių išmokų skyrius duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl priimto sprendimo“ informavo pareiškėją, jog Sprendimas yra teisingas. Socialinių išmokų skyrius, nustatydamas teisę į kompensacijas, vadovaujasi Įstatymu ir Tvarkos aprašu. Cituodamas Įstatymo 7 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio, 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatas, paaiškino, kad viso nuosavybės teise turimo, Įstatymu numatyto vertinti, turto vertė neturi įtakos net ir tuo atveju, jei ji neviršija nustatyto turto vertės normatyvo. Išvada parengta vadovaujantis rašte išvardintomis teisinėmis turto vertinimo nuostatomis ir vertinimo veiksnių seka, t. y. pareiškėjai nustatytas bendras suminis turto vertės normatyvas, kurio bendra suminė pareiškėjos šeimos deklaruoto turto vertė neviršija, tačiau Tvarkos aprašo 36 punkto taikymui ši aplinkybė lemiamos įtakos neturi.

Ginčas kilo dėl Administracijos Sprendimo netenkinti pareiškėjos prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas gauti, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Įstatymo ir Tvarkos aprašo (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. gruodžio 16 d. iki 2024 m. gruodžio 23 d.) nuostatos.

Byloje nėra ginčo, kad Administracijos veikla priskirtina viešajam administravimui (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunktis, 2 dalies 1 punktas, Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis), o atsakovės priimamiems sprendimams taikomi ir VAĮ nustatyti reikalavimai.

Piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis, be kita ko, socialinio teisingumo ir veiksmingumo principu, reiškiančiu tai, kad tokia parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius, o taip pat vadovaujantis lygių galimybių principu, kuris suprantamas taip, jog piniginė socialinė parama teikiama užtikrinant nepasiturinčių gyventojų lygybę, nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos (Įstatymo 3 straipsnio 3 ir 6 punktai).

Įstatymo 5 straipsnyje įtvirtintos dvi piniginės socialinės paramos rūšys, t. y. socialinė pašalpa (1 punktas) ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau – kompensacijos) (2 punktas). Pagal Įstatymo 7 straipsnio 1 dalį gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas (1 punktas); kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą (2 punktas); įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą (3 punktas). Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalį, skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai (1 punktas); privalomos registruoti transporto priemonės (2 punktas); privaloma registruoti žemės ūkio technika (3 punktas); žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių (4 punktas); gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 1 160 eurų (5 punktas); akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 580 eurų (6 punktas); meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 580 eurų (7 punktas); piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose

kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą (8 punktas); gautos (negražintos) paskolos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negražintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti) (9 punktas); kitiems asmenims paskolintos (negražintos) piniginės lėšos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų (10 punktas); valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos (11 punktas). Nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto normatyvines vertes (Įstatymo 16 straipsnio 3 dalis). Piniginių lėšų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte, normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų (Įstatymo 16 straipsnio 5 dalis). Turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje (Įstatymo 16 straipsnio 6 dalis). Prašymą-paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo yra informuojamas asmens prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu pinigine socialine parama neskirama, nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai grąžinami prašymą-paraišką pateikusiam asmeniui, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos (Įstatymo 21 straipsnio 15 dalis).

Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų (Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis). Savivaldybės taryba tvirtina pinigines socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą (Įstatymo 4 straipsnio 2 dalis). Savivaldybės administracija, teikdama pinigine socialinę paramą, turi teisę: savivaldybės tarybos patvirtintame tvarkos apraše nustatytų aplinkybių pagrindu 6 mėnesius neteikti pinigines socialinės paramos, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą (Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktas).

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 36 punktu, jeigu bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą ir siekia daugiau kaip 60 valstybės remiamų pajamų dydį, pinigine socialine parama vienam gyvenančiam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims neteikiama 6 mėnesius, išskyrus atvejus, kai pinigines lėšas yra gautos jas paveldėjus per 12 mėnesių iki duomenų apie turimą turtą, teikiamų su prašymu-paraiška, pateikimo termino arba, kai laikinai priverstinai apribojamos teisės į asmens turtą, jį areštuojant.

Iš nurodyto teisinio reglamentavimo matyti, kad Įstatymas bei jį gyvendinantis Tvarkos aprašas būtent tam ir numato sąlygas ir atitinkamus normatyvus, kad remiantis jais socialinę paramą gautų tie asmenys, kuriems to labiausiai reikia ir kurie atitinka visas nurodytas sąlygas ir visus normatyvus. Įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją diferencijuoti socialinę paramą. Savivaldybės tarybai suteikta diskrecijos teisė tvarkos apraše nustatyti aplinkybes, kurių pagrindu gali būti 6 mėnesius neteikiama pinigine socialine parama, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą. Nagrinėjamu atveju tai yra įgyvendinta aukščiau minėta Tvarkos aprašo 36 punkto nuostata. Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi nustatyta, kad piniginių lėšų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte,

normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų. Pagal Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punktą, piniginių lėšų, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą, yra laikomos turtu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gruodžio 6 d. nutarimu Nr. 946 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“, valstybės remiamų pajamų dydis skundžiamo Administracijos Sprendimo priėmimo metu buvo 176 eurai.

Atitinkamai, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi, piniginių lėšų normatyvas sudaro 4 400 Eur (15x176 Eur+10x176 Eur). Tvarkos aprašo 36 punktu nustatyta, kad piniginių socialinė parama vienam gyvenančiam asmeniui ar bendrai gyvenantiems asmenims neteikiama 6 mėnesius, jeigu bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens turimų piniginių lėšų dydis viršija šį normatyvą (4 400 Eur) ir siekia daugiau kaip 60 valstybės remiamų pajamų dydį. Šiuo atveju 60 valstybės remiamų pajamų dydis sudaro 10 560 Eur (60x176 Eur).

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjai pateikus prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti, Administracija duomenys neskelbtini pranešimu Nr. duomenys neskelbtini informavo pareiškėją apie trūkstamus dokumentus. Pareiškėja pateikė Administracijai prašymo-paraiškos gauti piniginių socialinę paramą 5 priedą „Finansinis turtas“, kuriame nurodė, kad piniginių lėšų, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 Eur, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą, t. y. atitinkančios Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punktą, sudaro 14 200 Eur.

Byloje pateikti duomenys patvirtina, kad Administracijos Socialinių išmokų skyrius pagal turimus duomenis vertino pareiškėjos turtinę padėtį, t. y. nekilnojamojo turto vertę ir piniginių lėšų dydį bei Išvadoje nurodė, kad pareiškėja turi teisę gauti piniginių socialinę paramą, nes jos deklaruoto turto vertė neviršija nustatyto turto vertės normatyvo. Tačiau, nors deklaruoto turto vertė neviršija bendrojo nustatyto turto vertės normatyvo, svarbu yra tai, jog atskiros turto dalys, o konkrečiai – piniginių lėšų dydis, viršija Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Taigi kaip matyti, Sprendimo priėmimo metu pareiškėjos nurodytų turimų piniginių lėšų dydis viršijo Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą. Atsižvelgiant į tai, atsakovė teisėtai ir pagrįstai pasinaudojo įstatymo leidėjo suteikta teise neteikti piniginių socialinės paramos Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto pagrindu. Komisijos vertinimu, Administracija teisingai apskaičiavo Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nustatytą piniginių lėšų normatyvą ir nustatė, kad pareiškėjos turimos piniginių lėšų jį viršija.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjektų, skirtingai nei privačių asmenų, veikloje taikomas principas – „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“. Tad viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir individualių administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. vasario 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-35/2010, 2012 m. gegužės nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1356/2012, 2015 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1217-602/2015).

Ginčijamas Sprendimas yra grindžiamas nurodyta Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinta norma, kuri įgyvendinta Tvarkos aprašo 36 punktu, ir nenumato teisės atsakovei skirti socialinę paramą asmenims, neatitinkantiems Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje numatyto piniginių lėšų normatyvo. Todėl atsižvelgiant į tai, Komisija konstatuoja, kad Sprendimu atsakovė visiškai teisėtai nusprendė pareiškėjai ir jos sutuoktiniui socialinės paramos pagal pareiškėjos duomenys neskelbtini prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. duomenys neskelbtini neskirti, nes priimti kitokią sprendimą ir socialinę paramą skirti atsakovei neturėjo teisės, kadangi tai būtų veikimas viršijant įstatymo

suteiktus įgaliojimus. Pažymėtina, kad Administracija skundžiamame Sprendime paaiškino, jog prašymas skirti kompensacijas netenkinamas, kadangi turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą (nurodė faktinį pagrindą), nurodė tokio sprendimo teisinį pagrindą – Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą, Sprendimo apskundimo tvarką.

VAĮ 2 straipsnio 10 dalimi nustatyta, kad prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Pagal VAĮ 11 straipsnio 1 dalį, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (1 punktas). Pagal šių taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėja, jau gavusi skundžiamą Sprendimą, duomenys neskelbtini elektroniniu laišku kreipėsi į Administraciją, prašydama paaiškinti: koks tvarkos aprašas minimas Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkte ir kokių nustatytų aplinkybių pagrindu buvo priimtas Sprendimas bei kodėl jis priimtas pažeidžiant nuostatą, kad bendra turto vertė turi būti lyginama su bendra normatyvine verte. Pareiškėjos kreipimasis Taisyklių prasme laikytinas prašymu, į kurį atsakoma laisva forma.

Į bylą pateikti duomenys patvirtina, kad Administracija duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl priimto sprendimo“ informavo pareiškėją apie tai, kokių teisės aktų pagrindu priimtas Sprendimas, paaiškino nustatyto turto vertės normatyvo apskaičiavimo tvarką, informavo, kad pareiškėjai nustatytas bendras suminis turto vertės normatyvas, kurio bendra suminė pareiškėjos šeimos deklaruoto turto vertė neviršija, tačiau tai Tvarkos aprašo 36 punkto taikymui reikšmės neturi. Taip pat paaiškino, kad piniginė socialinė parama skiriama vadovaujantis lygių galimybių, socialinio teisingumo ir veiksmingumo principais, todėl ji teikiama neatsižvelgiant į tokius požymius, kaip amžius ir negalia, bet skiriama tuomet, kai jos labiausiai reikia, siekiant išvengti skurdo ir racionaliai naudojant turimus išteklius.

Taigi priešingai nei skunde Komisijai nurodo pareiškėja, Administracija pateikė atsakymą į pareiškėjos duomenys neskelbtini paklausimą duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl priimto sprendimo“. Pareiškėja skunde Komisijai konkrečių argumentų dėl šio rašto neteikia ir jo neskundžia, todėl plačiau dėl Administracijos duomenys neskelbtini rašto Nr. duomenys neskelbtini „Dėl priimto sprendimo“ Komisija šiame sprendime nepasisakys.

Atsižvelgusi į išdėstytą, įvertinusi teisinio reglamentavimo nuostatas bei nustatytas aplinkybes, Komisija prieina prie išvados, kad, priimdama pareiškėjos skundžiamą Sprendimą, atsakovė vertino visas reikšmingas aplinkybes dėl kompensacijos suteikimo (nesuteikimo), vertino visą pareiškėjos turimą turtą ir jį teisingai įvertino Išvadoje, skundžiamas Administracijos Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis bei teisės aktų nuostatomis, todėl jo naikinti nėra pagrindo. Netenkinus pareiškėjos pagrindinio reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, Komisija neturi pagrindo tenkinti ir išvestinio reikalavimo dėl atsakovės įpareigojimo atlikti veiksmus. Pareiškėjos skundas dėl visų reikalavimų atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Asmuo X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė